

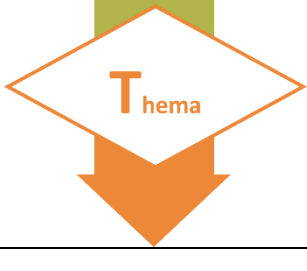

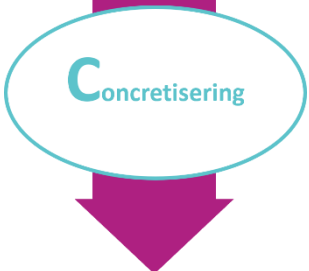
KRACHTLIJN: CULTUREEL EN ARTISTIEK

Thema: Diversiteit in kunst en cultuur

	<p>Elke school heeft een eigen pedagogisch project en ontwikkelt een visie hoe ze o.m. aan de slag gaat met het GFL. Als school maak je eigen keuzes hoe de leerplandoelen van de krachtlijn ‘Cultureel en artistiek’ worden bereikt over de jaren heen.</p> <p>De school heeft ervoor gekozen om in de eerste graad met vakken te werken en in de tweede graad met een projectdagen.</p> <p>Het voorbeeld dat hier wordt uitgewerkt, sluit aan bij eigenheid van leerlingen van de tweede graad. Bovendien integreert het voorbeeld ook doelen uit de krachtlijn ‘uniek en verbonden’. De tweede graad is een brug tussen de eerste en de derde graad. De keuzes die in de eerste graad zijn gemaakt, zijn mee bepalend voor de wijze waarop een project binnen de krachtlijn Artistiek en cultureel worden vormgegeven in de daaropvolgende graden.</p> <p>Voor je een workshop of projectdag uitwerkt is het dus best om te vertrekken vanuit de visie of het pedagogisch project van de school.</p> <p>Reflectievragen voor de school binnen dit voorbeeld zijn o.m.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welk beleid is er rond kunst en cultuur? • Welke artistieke groeilijn is uitgewerkt? Met daarin aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> ○ Op welke manier organiseerden we artistieke vorming in de eerste graad? (artistieke vormen, uren, als project of via vakken ...) ○ Welke inhouden en vaardigheden kregen de leerlingen in de eerste graad aangereikt? • Op welke manier wordt aandacht besteed aan diversiteit op school? • Hoe ondersteunen we leerlingen om respectvol met elkaar om te gaan?
	<p>Heel wat organisaties trekken naar scholen met een aanbod rond muziek, dans, beeld ... Een bestaand aanbod kan een vertrekpunt zijn om aan de doelen van het GFL te werken. Leerkrachten die weinig ervaring hebben om kunstzinnig aan de slag te gaan, doen best beroep op een professional.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Is er een academie voor Beeld, Dans, Muziek, Woordkunst/drama in de buurt waarmee je kan samenwerken?</i> • <i>Welke plaatselijke initiatieven of kunstenaars kunnen je inspireren?</i> • <i>Met welke organisatie kun je in overleg gaan om samen te werken?</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Linken naar organisaties: Organisaties Cultuurkuur</i>

	<p>Je kunt ook werken met het aanbod van musea en concertgebouwen; de meeste culturele instellingen hebben een rijk educatief aanbod. Duik dus in het aanbod van musea en kijk welk aanbod aansluit bij de minimumdoelen 'cultureel en artistiek'. Een museum- of concertbezoek alleen is niet voldoende. Vanuit het leerplan wordt er verwacht dat je ook creëert en reflecteert.</p>
	<p>Je wil een projectdag of reeks lessen of workshops uitwerken voor leerlingen in de tweede graad.</p> <p>Opgelet: <i>Doorloop een proces! Een project is altijd een samenhang van beschouwen, creëren, reflecteren. De onderdelen staan nooit op zichzelf. Een artistiek proces doorlopen vraagt tijd: leerlingen kijken en luisteren naar kunstuitingen, reflecteren erover, gaan zelf aan de slag en reflecteren ook hierover. Geef leerlingen de ruimte om tot een persoonlijk en kwaliteitsvol resultaat te komen. Zo is bij voorbeeld enkel een film bekijken en bespreken niet voldoende. Geef leerlingen de mogelijkheid om met filmische aspecten actief aan de slag te gaan. Hetzelfde geldt voor een museum- of concertbezoek met bespreking. Laat leerlingen zelf ervaren hoe het voelt om een kunstenaar of muzikant te zijn. Idealiter kun je een kunstweek of meerdere projectdagen organiseren.</i></p>
<p>Voor welke leerlingengroep ga je aan de slag?</p>	
	<p>Bij de uitwerking van een workshop/les/project ligt de focus op de Artistieke en Culturele doelen</p> <p>Culturele & artistieke minimumdoelen voor SO (uit: GFL krachtlijn cultureel en artistiek)</p> <p>11 De leerlingen brenghen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin die voorkomen. ↳ onderzoeken, verbanden leggen en mogelijk besluit trekken ↳ tijd, ruimte, maatschappij</p> <p>12 De leerlingen reflecteren over de eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen. ↳ individuele indruk en ervaring bij beschouwen en creëren ↳ kritisch nadenken over en argumenten afwegen, via dialoog, notities, creatie ...</p> <p>13 De leerlingen lichten toe hoe een kunstwerk vanuit vorm en inhoud betekenis geeft. ↳ beschrijven of uitleggen ↳ B M T ↳ onderwerp & bedoeling toekennen van waarde, doel, interpretatie, emotie ...</p> <p>14 De leerlingen doorlopen een artistiek-creatief proces vanuit verbeelding. ↳ ontwikkeling, verloop, aaneenschakeling van stappen met kunde en verbeelding tot persoonlijk werk komen ↳ kunstzinnig, met gevoel voor kunst en inzet van de bouwstenen ↳ via verschillende fasen tot een (deel)resultaat komen of een doel bereiken ↳ vermogen om beelden op te roepen, ideeën of gevoelens op te roepen zonder ze waar te nemen</p> <p><i>De doelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.</i> BMT = Bouwstenen, Materialen & Technieken <i>In de eerste graad ook: Vanuit eigen waarneming kunst- en cultuuruitingen beschrijven.</i></p>
<p>Welke doelen wil je bereiken? Betrek je ook leerplandoelen uit andere krachtlijnen of vakken?</p>	<p>Vanuit het thema diversiteit maak je automatisch de link met: "Uniek en verbonden: de ontwikkeling van identiteit".</p> <ul style="list-style-type: none"> • leerplandoel 5 De leerlingen lichten toe hoe verschillende vormen van diversiteit verrijkend en uitdagend zijn voor het samenleven.
	<ul style="list-style-type: none"> • Thema: diversiteit in kunst en cultuur (beeld, dans, muziek, woordkunst/drama, audiovisuele media) • Subthema: diversiteit als verrijking en uitdaging voor de samenleving

<p>Met welk thema (en subthema) ga je aan de slag als je rekening houdt met doelgroep en context?</p>	
	<p>De keuzes zijn gemaakt op basis van wetenschappelijke onderbouw.</p> <p>UNESCO-kader Dit document benadrukt het belang van kunst- en cultuureducatie op wereldniveau. Het kader koppelt kunst- en cultuureducatie aan een resem maatschappelijke uitdagingen zoals digitale transformatie, klimaatverandering, toenemende ongelijkheid, superdiversiteit ...</p>
<p>Zijn de keuzes die je maakt wetenschappelijk onderbouwd?</p>	<p>5 doelstellingen van UNESCO rond kunst- en cultuureducatie</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toegankelijkheid, inclusie & gelijkheid 2. Contextueel, kwalitatief & levenslang leren 3. Culturele diversiteit & kritische betrokkenheid 4. <i>21st century skills</i> stimuleren en veerkracht versterken 5. Waarderen en verankeren van kunst- en cultuureducatie <p>Unesco Nieuw Unesco-kader voor cultuureducatie vastgesteld</p> <p>Internationaal onderzoek naar belang van kunst voor gelijke kansen Verschillende internationale onderzoeken laten zien dat artistieke vorming één van de belangrijkste vakken is in het creëren van gelijke kansen. Eén van de belangrijkste internationaal gedeelde conclusies is dat kansengelijkheid toeneemt door kunstonderwijs op school. Culturele activiteiten zijn cruciaal om sleutelvaardigheden te ontwikkelen.</p> <p>Culturele activiteiten als muziek, theater, dans en tekenen helpen ‘metacognitieve’ vaardigheden ontwikkelen. Deze literatuurstudie beschrijft hoe ze de achterstand wegwerken en kansengelijkheid bevorderen, op school en in het latere leven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Artistiek onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van sleutelvaardigheden als hoopvol zijn, in jezelf geloven, creatief zelfvertrouwen ontwikkelen en het leren reguleren van emoties. • Leerlingen waarvan beide ouders een praktische of geen opleiding volgden en een laag inkomen hebben, profiteren significant extra van kunstonderwijs. • Kunst op school verkleint de verschillen tussen kansrijke en kansarme jeugd. <ul style="list-style-type: none"> • Artistieke vorming geeft een positief effect op zelfcontrole en werkgeheugen en dat heeft positieve effecten op gezondheid en welzijn, en vermindert crimineel gedrag. <p>Wetenschapsjournalist Mark Mieras over belang kunstonderwijs voor gelijke kansen Méér Muziek in de Klas (meermuziekindeklas.nl) MMIK-2024011-Hoopvol-Onderwijs Artikel.pdf (meermuziekindeklas.nl)</p>

	<p>Focus op de waardering van kunst en cultuur en van creatieve mogelijkheden. Ontwikkelen van beschouwen, creëren en reflecteren. Via artistieke uiting zorgen voor een goede mentale gezondheid. Via culturele diversiteit de participatie en veerkracht bevorderen.</p>
<p><i>Waarop focus je binnen het gekozen thema?</i></p>	
	<p>Voorbeeld projectdag cultureel en artistiek met als thema 'diversiteit'</p> <p>Mogelijke (les)doelen</p> <p>De leerlingen ontwikkelen culturele en artistieke vaardigheden die ze nodig hebben om met een brede blik naar de wereld en de mensen om hen heen te kijken.</p>
<p>Kies je voor een workshop of een les? Of organiseer je een projectdag?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen onderzoeken vorm, inhoud en context van goed gekozen kunstuitingen met als onderwerp diversiteit - Geïnspireerd door de geziene en beluisterde kunst creëren ze eigen werk (muziek, beeld, dans, woordkunst-drama, audiovisuele media) met als thema diversiteit - De leerlingen reflecteren over hun eigen beleving bij het beschouwen en creëren <p>Mogelijke organisatievormen van een projectdag</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carrousel: leerlingen schuiven hele dag door en volgen een workshop 'waarnemen/beschouwen/luisteren', een workshop muziek, dans, drama, beeld, fotografie... - Leerlingen volgen gezamenlijk een sessie 'beschouwen' waarbij men dieper ingaat op een bepaald werk en kiezen later voor 1 artistieke vorm waarbij ze het werk dat ze beschouwd/beluisterd hebben verwerken in een kunstwerk, muziekstuk... - Leerlingen bezoeken eerst een concert of tentoonstelling en gaan daarna actief aan de slag - ... <p>Diversiteit: een inleidende opdracht om de dag te starten</p> <p><i>Dit deel kun je best voorbereiden met leerkrachten die werken aan de krachtlijn 'uniek en verbonden'.</i></p>

Geef de leerlingen een overzicht van de verschillende betekenissen van 'diversiteit'.

Diversiteit = de mix van verschillen

Diversiteit: wat is het en hoe ga je ermee om? - Jam Cultures

DE GENDERKOEK

Ieder denkt dat hij weet wat gender is, maar toch blijkt het altijd toch net iets complexer. Het is niet binair. Niet of/of. Soms zelfs en/en. Een beetje dit, een beetje dat. Een hele koek kortom, en daarom de moeite waard om er je tanden eens in te zetten: wie ben jij?

IDENTITEIT

EXPRESIE

ROMANTISCHE AANTREKKING

GESLACHT

SEKSUELE AANTREKKING

GENDERIDENTITEIT

Genderloos

Vrouwachtig

Manachtig

3 verschillende combinaties met mogelijke namen: *weze, man, transgender, genderloos, genderloos*

GENDEREXPRESSIE

Genderneutraal

Feminien

Masculien

3 verschillende combinaties met mogelijke namen: *weze, feminie, androgyn, genderneutraal, mannelijk*

BIOLOGISCH GESLACHT

Geslachtloos

Vrouwelijk

Mannelijk

3 verschillende combinaties met mogelijke namen: *transvrouw, vrouwelijk, interseksueel, transman, transvrouw*

SEKSUELE AANTREKKING

Niemand

Vrouwachtig/feminien/vrouwelijk*

Manachtig/masculien/manneijk*

3 verschillende combinaties met mogelijke namen: *hetero, gelyksoortig, multifunct, gelyksoortig, hetero*

ROMANTISCHE AANTREKKING

Niemand

Vrouwachtig/feminien/vrouwelijk*

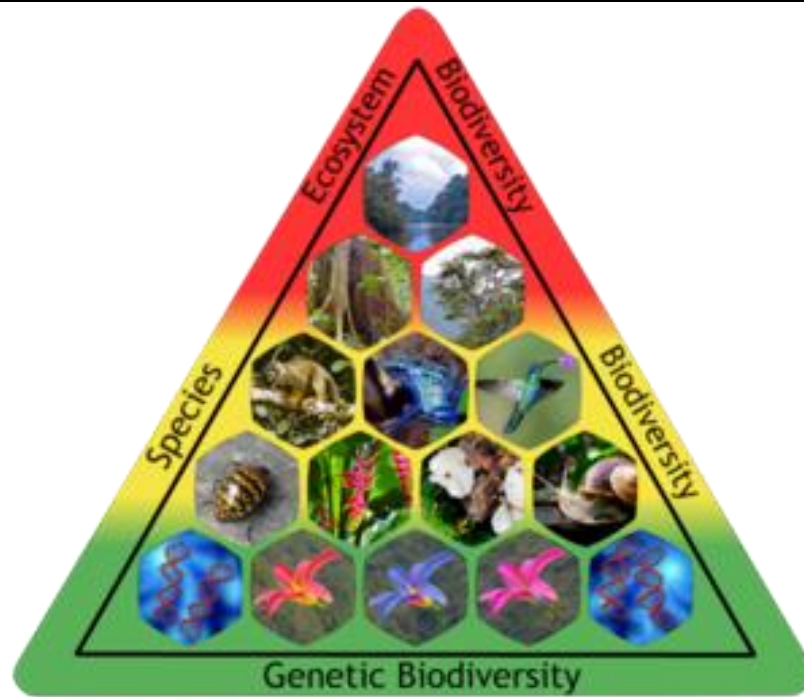
Manachtig/masculien/manneijk*

3 verschillende combinaties met mogelijke namen: *hetero, lesbisch, gelyksoortig, gelyksoortig, gelyksoortig*

* omcirkelen wat meest van belang is

CAVARI
opnieuw voor voor de diversiteit naar The Genderbread Person v2.0 by "It's pronounced Metrosexual"

De Genderkoek – Genderpunt

Konzept Biodiversitaet Stadt Willisau 27.03.24 neues CI .pdf

Vertrek vanuit een aantal goed gekozen videofragmenten om tot de verschillende betekenissen van diversiteit te komen. Ga hierover in gesprek met de leerlingen.

<https://www.youtube.com/watch?v=zRwt25M5nGw>

https://www.youtube.com/watch?v=hNS_D-pw8y4

<https://www.oursafetynet.org/2020/04/22/10-awesome-artists-artworks-and-projects-inspired-by-nature/>

<https://www.youtube.com/watch?v=gnarWDrIDgQ>

<https://www.unesco.org/en/articles/new-short-film-thousand-colours-celebrates-our-cultural-diversity>

<https://www.unesco.org/en/articles/new-short-film-thousand-colours-celebrates-our-cultural-diversity>

<https://youtu.be/WB9UvjnYO90>

Inspiratie om te beschouwen

Zijn jullie in de mogelijkheid om met de leerlingen een tentoonstelling te bezoeken of naar een concert, theater- of dansvoorstelling te gaan en dit als instap te gebruiken om de leerlingen nadien tot creëren aan te zetten?

Alternatief: ga aan de slag met videofragmenten, beeldmateriaal, composities...

Zoek van elke artistieke vorm een voorbeeld over een bepaalde vorm van diversiteit en laat leerlingen zoeken over welk soort diversiteit het gaat. Verder bespreek je per voorbeeld **de inhoud en bedoeling**, de **context en de bouwstenen, materialen en technieken ...**

Interessante link rond verkennen van culturele diversiteit:

<https://artsology.com/blog/2023/09/exploring-cultural-diversity-through-art/>

Mogelijke voorbeelden:

Muziek

"We Are the World" door USA for Africa - Dit iconische nummer benadrukt het belang van samenkomen om anderen te helpen, ongeacht onze verschillen.

“Same Love” door Macklemore & Ryan Lewis ft. Mary Lambert - Dit nummer bespreekt gelijkheid en acceptatie binnen de LGBTQ+ gemeenschap.
“Colors of the Wind” door Vanessa Williams - Een prachtig lied uit de Disney-film Pocahontas dat de schoonheid van diversiteit in de natuur en mensen viert.
“One Love” door Bob Marley - Dit reggae-anthem roept op tot eenheid en vrede, ongeacht onze verschillen.
“Born This Way” door Lady Gaga - Een anthem voor zelfacceptatie en het vieren van diversiteit en individualiteit.
The Earth Orchestra: 197 muzikanten spelen samen, één uit elk land van de wereld.

Dans:

“Revelations” door Alvin Ailey American Dance Theater
[Trash Lake](#), een voorstelling over seksuele diversiteit
[Power of passion](#), een voorstelling over culturele diversiteit

Film

<https://www.youtube.com/watch?v=BuUUQcL8P5s>

Beeld

https://en.wikipedia.org/wiki/The_Problem_We_All_Live_With

<https://faro.be/blogs/saidja-steenhuyzen/fomu-zet-op-genderdiversiteit>

https://nl.wikipedia.org/wiki/The_Dinner_Party

https://en.wikipedia.org/wiki/Great_Wall_of_Los_Angeles

<https://lawrencemigration.phillipscollection.org/>

<https://www.riseart.com/guide/2386/10-artists-promoting-diversity-through-portraiture>

<https://www.yourobserver.com/news/2023/jan/11/art-exhibitions-tribute-to-cultural-diversity-goes-on-the-road/>

<https://stedelijkmuseumvianen.nl/zien-doen/jeroen-hermkens-vianen-m-v-x/>

<https://www.farwamoledina.com/>

...

Poëzie:

<https://shop.poeziecentrum.be/nl/boeken/9789463812245/mateloos-verlangen->

Inspiratie om te creëren

Workshop dans:

- dansstijlen aanleren van de aanwezige culturen op school
- zelf een dans laten maken waarin verschillende danspassen uit verschillende culturen aan bod komen

Workshop muziek:

- Lieder zingen met als onderwerp ‘diversiteit’
- Muziek uit verschillende culturen aanbieden (zingen en/of spelen)
- Een mix/compilatie maken van muziekstijlen van aanwezige culturen op school
- ...

Workshop beeld:

- Modeshow: iedereen is uniek: maskers maken
- Poppen maken waarin persoonlijke kenmerken verwerkt zitten (kan je gebruiken om toneel mee te spelen)
- De kartonnen poppen van Taring Padi:
<https://framerframed.nl/mensen/taring-padi/>
- https://hipstoryart.com/?srsltid=AfmBOorH-cZ_UGaK5nEXLt86Tw15erARoFJB0DKZ3W0XHXdXHBRvB8CQ

Workshop woordkunst/drama:

- Leerlingen maken een korte theatervoorstelling waarin ze verschillende aspecten van diversiteit verkennen en uitbeelden
- Leerlingen maken een tableau vivant
- Stiftingedicht maken op basis van tekst over diversiteit
- Maak een kettinggedicht over diversiteit met de verschillende talen aanwezig op school
- Laat leerlingen een korte dialoog in hun eigen taal vertalen en uitvoeren. Kun je aan de hand van de gebaren en mimiek begrijpen waarover het gaat?

Workshop fotografie

- Laat je inspireren door het werk [‘the family of man’](#) van Edward Steichen. In 2003 werd de collectie opgenomen in het UNESCO Memory of the World-register. Maak een reeks in zwart-wit waarin je de diversiteit van je school in kaart brengt.

Inspiratie om te reflecteren

Laat de leerlingen nadenken over welke vorm van diversiteit ze in hun eigen creatie verwerken.

In welke mate slagen ze erin om de juiste bouwstenen, materialen en techniek te kiezen om hun boodschap over te brengen? Is het kunstwerk een spiegel van hun intentie?

Geef leerlingen de ruimte om tijdens het beschouwen te vertellen waarom ze al dan niet geraakt worden door (een aspect van) een bepaald werk. Moedig de leerlingen aan om ook hier de juiste terminologie (zie kader bouwstenen, materialen en technieken) te gebruiken.

Tijd maken om te presenteren

- Samenzang
- Optocht
- Vrij podium
- Tentoonstelling
- ...

Evalueer

- Hoe toont elke leerling aan dat hij cultuur waardeert als bijzondere uiting van diversiteit?
- Hoe toont elke leerling aan dat ieders perspectief mogelijkheden biedt tot persoonlijke creatie?
- Hoe toont elke leerling de link tussen diversiteit en kunst aan bij het waarnemen, creëren en reflecteren?
- Hoe toont elke leerling aan dat hij de betekenis van kunst tracht te achterhalen via het toelichten van de ingezette bouwstenen, materialen en technieken en inhoud en onderwerp anderszins?
- Hoe toont elke leerling aan dat hij de kunstuiting in verband kan brengen met een context van tijd, ruimte en/of maatschappij?
- Hoe toont elke leerling aan dat hij zijn verbeelding stimuleert vanuit een brede kijk op diversiteit?
- Hoe toont elke leerling zijn artistiek-creatief proces rond een uiting van diversiteit?

- Hoe reflecteert een leerling over de eigen beleving bij het zien, horen en beleven van kunst en cultuur?

Bijvoorbeeld:

- Klasgesprek rond welk soort diversiteit bepaalde kunst kan weergeven.
- Rollenspel rond diversiteit.
- Stellingenspel hoe kunst diversiteit in de verf zet.
- Referentiekaders van diversiteit benoemen in kunst en cultuur.
- Zoekwerk naar artistieke voorbeelden met aandacht voor bepaalde diversiteit.
- In overleg criteria zoeken voor de te maken creatie(s).
- Eigen creatie beoordelen en kijken in welke mate die beantwoordt aan de criteria.
- Dialoog met andere leerling of leerkracht om na te gaan of de bedoelingen tot uiting komen in de creatie?
- Alle werken uit de klas bekijken of beluisteren met aandacht voor de diversiteit ervan.
- Aangeven welke impact bepaalde factoren op hun identiteit hebben zoals conflict, pesten, seksualiteit, sociale cohesie, verbondenheid, solidariteit, discriminatie, geweld, wij-zij-denken, verschillen in mens- en wereldbeeld ...
- Aandacht hebben voor subculturen, verschillende socio-economische groepen, levensbeschouwelijke aspecten, toelichten hoe dit in kunst en cultuur verwerkt is en hoe dit verrijkend kan zijn voor de samenleving.
- ...